

Plats och tid	Kommunhuset i Tibro, Nova, kl. 13.00–14.50	
Beslutande	Mikael Wendt (L), Falköping, ordförande Roland Wanner (MP), Falköping ersätter Karolina Bergström (S), Falköping Knut Indebetou (M), Hjo Anders Karlsson (S), Hjo Anders Lundgren (C), Karlsborg Peter Kornestedt (S), Karlsborg Michael Nimstad (M), Skövde, 1:e vice ordförande Joakim Österlund (SD), Skövde Lena Åberg (L), Tibro, 2:e vice ordförande Urban Samuelsson (M), Tibro	
Övriga närvarande	Ersättare Kenny Johansson (S), Hjo Lars Lundgren (SP), Skövde	Övriga Pelle Holmström, förbundschef Anna Toftedahl, avdelningschef Eleonor Daag, sekreterare
Utses att justera	Lena Åberg	
Underskrifter	Protokollet är justerat digitalt, se sista sidan i dokumentet.	
Sekreterare	Eleonor Daag	Paragrafer 8–15
Ordförande	Mikael Wendt (L)	
Justerare	Lena Åberg (L)	

Innehållsförteckning

Årsredovisning för år 2024.....	3
Internkontrollrapport för helåret 2024.....	4
Miljönämndens sammanträdesdagar år 2025 – ändring av platser	5
För höga radonhalter i flerbostadshus som tillhör HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde, Skövde kommun.....	6
Information.....	13
Projektrapporter.....	14
Redovisning av delegationsbeslut	15
Övriga frågor	16

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

Årsredovisning för år 2024

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att överlämna årsredovisningen för 2024 till direktionen.

Miljönämnden beslutar också att överlämna årsredovisningen till revisionen för granskning.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2025-02-20
Årsredovisning 2024

Bilaga

Årsredovisning 2024

Beslutet skickas till

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg
Revisionen

Internkontrollrapport för helåret 2024

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att fastställa internkontrollrapporten för helåret 2024.

Redogörelse för ärendet

Enligt internkontrollplanen för år 2024 ska miljökontoret rapportera resultat av internkontrollen för januari till och med december till nämnden.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2025-02-13

Internkontrollrapport för helåret 2024

Bilaga

Internkontrollrapport för helåret 2024

Beslutet skickas till

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg

Miljönämndens sammanträdesdagar år 2025 – ändring av platser

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att fastställa följande sammanträdesdagar och platser för nämndens sammanträden år 2025:

- Onsdagen den 9 april, Falköping
- Onsdagen den 7 maj, reservdatum, Skövde
- Onsdagen den 4 juni, Karlsborg
- Onsdagen den 10 september, Hjo
- Onsdagen den 15 oktober, Skövde
- Onsdagen den 5 november, reservdatum, Skövde
- Onsdagen den 3 december, Skövde

Sammanträdena börjar kl. 13.00 om inte någon annan tid anges i kallelsen.

Nämndens ordförande har rätt att besluta att sammanträden ska hållas på distans.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2025-02-13

För höga radonhalter i flerbostadshus som tillhör HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde, Skövde kommun

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att förelägga HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde med organisationsnummer 766600-0778 om följande:

1. Genomföra de åtgärder som behövs för att radonhalten inte ska överskrida referensnivån på 200 Bq/m³ luft i någon av lägenheterna i flerbostadshusen nedan. Tabellen visar vilka lägenheter som hade mätresultat som överskred Strålskyddsföreskriftens referensnivå i tidigare mätning.

Byggnadsid	Fastighetsbeteckning	Adress	Lägenhetsnummer
2120138	Kakan 15	Dalvägen	
1714470	Kakan 15	Dalvägen	
2073420	Kakan 15	Dalvägen Dalvägen	
2038285	Kakan 15	Dalvägen Dalvägen Dalvägen Dalvägen	
1852916	Kakan 15	Dalvägen Dalvägen	
1667657	Kakan 15	Dalvägen Dalvägen	
2108408	Kakan 15	Dalvägen	

2. Efter att HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde utfört åtgärder ska de genomföra nya radonmätningar i de lägenheter där radonhalter konstaterats vara över 200 Bq/m³ luft, se tabellen i punkt 1. Mätningarna ska göras mellan 1 oktober och 30 april och pågå under minst 60 dagar. Resultaten ska redovisas till miljönämnden senast den **31 januari 2026**.
3. När föreningen i Skövde redovisar mätresultat till miljönämnden ska det framgå vilken lägenhet som respektive mätning är utförd i.
4. Om föreningen säljer någon av de aktuella fastigheterna innan de har hunnit redovisa de nya mätningarna, ska de i stället lämna köparens namn och adress till miljönämnden.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

MN § 11 forts.

Nämnden beslutar att förena **punkt 2** i föreläggandet med vite om **50 000 kr** för vart och ett av flerbostadshusen i tabellen i punkt 1, om punkt 2 inte följs.

Av strålskyddslagen framgår att detta beslut gäller omedelbart även om det överklagas eftersom inte annat bestämts.

HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde har rätt att överklaga beslutet. Information om bland annat vad överklagan ska innehålla finns i bifogad överklagningshänvisning.

Redogörelse för ärendet

Miljönämnden östra Skaraborg har tidigare uppmanat HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde att mäta radon i sina flerbostadshus och redovisa resultaten till nämnden. I juni 2014 redovisade föreningen resultat från radonmätningar till nämnden. Nämnden granskade resultaten som visade att Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärde på 200 Bq/m³ luft överskreds i flera lägenheter.

Miljönämnden uppmanade föreningen att genomföra åtgärder för att sänka radonhalten i de flerbostadshus där det fanns överskridanden och redovisa uppföljande mätningar till nämnden senast den 31 januari 2016. I januari 2016 hörde föreningen av sig till nämnden och meddelade att mätningar pågick men att de inte skulle hinna redovisa i tid. Nämnden flyttade fram redovisningsdatumet till den 31 maj 2016.

Den 15 mars 2016 redovisade föreningen resultat från radonmätningar till nämnden. Nämnden granskade resultaten som visade att Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärde på 200 Bq/m³ luft överskreds i sex lägenheter. Enligt den åtgärdsplan som föreningen också skickade in beräknade de att vara klara med åtgärder och nya uppföljande långtidsmätningar den 30 april 2017.

Den 22 maj 2017 redovisade föreningen resultat från radonmätningar till nämnden. Nämnden granskade resultaten som visade att Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärde på 200 Bq/m³ luft överskreds i fem lägenheter. Enligt redovisad åtgärdsplan beräknade föreningen att vara klara med åtgärder och nya uppföljande långtidsmätningar den 31 maj 2018. Miljönämnden uppmanade HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde att redovisa uppföljande långtidsmätningar till den 31 maj 2018.

I april 2018 hörde föreningen av sig och meddelade att de inte hade lyckats få ned radonhalterna i de fem kvarstående lägenheterna. Vid möte med föreningen den 4 maj 2018 meddelade de att de hade lagt ned ca 600 000 kr på åtgärder utan resultat. Föreningen kunde tänka sig att göra ytterligare åtgärder men till ett senare redovisningsdatum. Nämnden uppmanade då föreningen att redovisa nya uppföljande långtidsmätningar senast den 31 januari 2020.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

MN § 11 forts.

Den 22 januari 2020 redovisade föreningen resultat från radonmätningar till nämnden. Nämnden granskade resultaten som visade att Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärde på 200 Bq/m³ luft överskreds i flera lägenheter.

Föreningen åtog sig i februari 2020 att göra en referensmätning i lägenhet [REDACTED] på Dalvägen [REDACTED] och redovisa resultatet till nämnden senast den 31 maj 2020. Inget resultat redovisades till nämnden.

Den 9 september 2020 förelade miljönämnden (MN § 49) att genomföra radonsänkande åtgärder och redovisa resultat av uppföljande långtidsmätningar senast den 31 maj 2021.

I maj 2021 redovisade bostadsrättsföreningen resultat från uppföljande radonmätningar till miljönämnden. Nämnden granskade resultaten som visade att Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärde på 200 Bq/m³ luft överskreds i de lägenheter som anges i tabellen i punkt 1. Tillsammans med radonmätningarna redovisade föreningen en åtgärdsplan som visade att de planerade att installera från- och tilluftsventilation med värmeåtervinning (FTX-ventilation). Föreningen beräknade att kunna redovisa uppföljande radonmätningar senast den 31 maj 2023.

Den 2 september 2021 redovisade bostadsrättsföreningen en ny reviderad åtgärdsplan. Enligt planen skulle föreningen prova att installera radonsugar i ett urval av lägenheter under september 2021. Om åtgärderna hade tillräcklig effekt skulle radonsugar installeras för samtliga lägenheter. Om denna lösning inte fungerade planerade föreningen att i stället installera FTX-ventilation. I det fallet beräknade de att ha genomfört uppföljande radonmätningar i slutet av mars 2023.

Bostadsrättsföreningen hörde av sig i mars 2023 och informerade om att de mätt radon och att radonvärdena fortfarande är för höga. De hade genomfört åtgärder som inte var tillräckliga, men mätningar pågick fortfarande. De planerade att redovisa resultat och ny åtgärdsplan i maj.

I maj 2023 redovisade bostadsrättsföreningen resultat och en beskrivning av vilka åtgärder som genomförts. Styrelsen hade kommit fram till uppfattningen att problemen med de förhöjda radonhalterna inte kan lösas på annat sätt än genom installation av FTX-ventilation eller dylikt.

I september 2023 kompletterade föreningen sin åtgärdsplan. De planerade att vara klara med åtgärder och uppföljande mätningar i december 2024.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

MN § 11 forts.

Miljönämnden beslutade (MN § 46, 2023-11-08) att föreningen i Skövde skulle genomföra åtgärder för att sänka radonhalten i de flerbostadshus där det fanns överskridanden och redovisa uppföljande mätningar till nämnden senast den 31 januari 2025.

I november 2024 kontaktade föreningen miljönämnden och bad om att få ett möte tillsammans med miljöinspektör från miljönämnden. Mötet hölls den 15 november 2024. Vid mötet informerade föreningen miljönämnden om att den planerade åtgärden mot höga radonhalter, att installera FTX-aggregat på vinden, hade blivit för kostsam. Föreningen hade nu hittat en annan lösning, att installera ett FTX-aggregat i varje bostad som har överskridande värden. En lägenhet av de tretton som fanns med i tidigare beslut från miljönämnden var redan åtgärdad och hade mätts med en korttidsmätning. Mätresultatet visade underskridanden och därefter beslutade föreningen för att gå vidare med samma åtgärd i återstående tolv lägenheter. Föreningen planerar att påbörja installation av FTX-aggregat i januari–februari 2025, en lägenhet i taget. Åtgärden förväntas bli klar under våren och kommer följas upp med en ny långtidsmätning till hösten. Lägenheten som redan har installerat FTX kan komma att mätas med en långtidsmätning tidigare.

Skälen för miljönämndens beslut

Tillämpade bestämmelser

Av 3 kapitlet 5 § strålskyddslagen framgår att den som bedriver en verksamhet eller är ansvarig för en åtgärd som kan innebära att en människa exponeras för joniserande strålning ska optimera strålskyddet genom att så långt som det är möjligt och rimligt med hänsyn till befintlig teknisk kunskap samt ekonomiska och samhällseliga faktorer begränsa

1. sannolikheten för exponering,
2. antalet personer som exponeras, och
3. storleken på den individuella stråldosen.

Av 3 kapitlet 6 § strålskyddslagen framgår att det i fråga om lokaler som allmänheten har tillträde till och i fråga om bostäder ska fastighetsägaren optimera strålskyddet genom att vidta åtgärder så att radonhalten hålls så låg som det är möjligt och rimligt.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

MN § 11 forts.

3 kapitlet 10 § strålskyddslagen: Den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning eller verksamhet i en omgivning med joniserande strålning eller som sysselsätter någon för att utföra arbete i en sådan verksamhet ska i den utsträckning som behövs från strålskyddssynpunkt och med hänsyn till verksamhetens eller arbetets art och andra förhållanden

1. kontrollera och upprätthålla strålskyddet på de platser där strålning kan förekomma,
2. underhålla de tekniska anordningar och den utrustning för mätning eller strålskydd som används i verksamheten,
3. vidta de åtgärder och försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skada på människors hälsa eller miljön, och
4. se till att alla som arbetar i verksamheten och kan komma att exponeras för joniserande strålning har
 - a. god kännedom om de förhållanden, villkor och föreskrifter som verksamheten bedrivs under,
 - b. kunskap om de risker som kan vara förenade med verksamheten, och
 - c. den kompetens som behövs för att strålskyddet ska fungera tillfredsställande.

Av 8 kapitlet 4 § strålskyddslagen framgår att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som omfattas av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska på begäran av tillsynsmyndigheten ge myndigheten de upplysningar eller de handlingar som behövs för tillsynen.

I 8 kapitlet 6 § strålskyddslagen finns det angivet att tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som har skyldigheter enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen eller beslut som meddelats med stöd av lagen ska fullgöra dessa.

Av 8 kapitlet 7 § strålskyddslagen framgår det att ett beslut om föreläggande enligt 6 § får förenas med vite.

I 10 kapitlet 3 § strålskyddslagen finns det angivet att beslut enligt denna lag ska gälla omedelbart om inte annat bestäms.

Av 3 kapitlet 6 § strålskyddsförordningen (2018:506) framgår det att referensnivån för radon är 200 Becquerel per kubikmeter luft (Bq/m³ luft) inomhus i bostäder och lokaler som allmänheten har tillträde till.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

MN § 11 forts.

Miljönämndens bedömning

Eftersom HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde har redovisat att radonhalten inom nämnda lägenheter i flerbostadshusen på fastigheten Kakan 15 överskrider Strålsäkerhetsmyndighetens referensvärde på 200 Bq/m³ och på grund av risken för lungcancer i samband med höga radonhalter i bostäder bedömer miljönämnden att det finns skäl att kräva att de ska vidta åtgärder för att sänka radonhalten.

Miljönämnden bedömer att HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde som fastighetsägare är de som har den faktiska möjligheten att genomföra åtgärder för att sänka radonhalten. För att ta reda på om åtgärderna har haft effekt behöver nya mätningar göras efter att åtgärderna är klara. Miljönämnden bedömer att kostnaderna för att utföra åtgärderna och mätningarna är rimliga i förhållande till nyttan det medför.

Miljönämnden har tidigare förelagt HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde om att sänka radonhalten för flerbostadshusen och redovisa resultatet av uppföljande mätning. Eftersom föreningen inte har kunnat genomföra de planerade åtgärderna i tid och därför inte heller kunnat redovisa några resultat som visar på tillräckliga åtgärder inom förelagd tid anser miljönämnden att det är motiverat att förena föreläggandet med vite.

Fortsatt handläggning

När miljönämnden har tagit emot mätprotokoll från HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde kommer nämnden att granska dem. Om protokollen visar att radonhalten inte överskrider 200 Bq/m³ luft kommer nämnden att avsluta ärendet.

Om HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde inte redovisar nya radonmätningar efter att de genomfört radonsänkande åtgärder för flerbostadshusen i tabellen i punkt 1 senast den 31 januari 2026, kan miljönämnden ansöka om att vitet ska dömas ut. Föreningen får då maximalt betala 350 000 kr. Nämnden kan även komma att besluta om ett nytt föreläggande med vite.

Avgift för handläggning

Miljönämnden kommer att fatta beslut om en avgift för handläggningen av detta ärende. Avgiften per timma är 1 239 kronor.

I handläggningstiden ingår till exempel inläsning och beredning av ärendet, samråd med andra, registerhållning, upprättande av skrivelser samt beslutsfattande.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

MN § 11 forts.

Det är först när HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde har tagit emot avgiftsbeslutet som de kan överklaga avgiften.

Miljönämnden kommer även att ta ut avgifter för den tid som uppföljningen av detta beslut tar.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2025-02-13

Beslutet skickas till

HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde

Delgivningsmetod

E-post

Bilaga till HSB Bostadsrättsförening Dalslätten i Skövde

Överklagningshänvisning

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

Information

- a) Redovisning av nedanstående projektrapporter skjuts upp till ett senare sammanträde:
 - i. Uppdaterade miljöbalkstillstånd för tillståndspliktiga verksamheter (inte lantbruk) (dnr 2024-1565)
 - ii. Nationell strategi för miljöbalktillsyn med fokusområde Energihushållning (dnr 2025-974)
- b) Miljösamverkan deltar i projektet Avfallsresan
- c) Analysresultat gällande PFAS i kommunernas dricksvatten
- d) Önskemål från LRF i Västsverige om möte med miljönämnden
- e) Studiebesök i Karlsborg onsdag 4 juni kl. 9.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

Projektrapporter

Miljönämnden har tagit del av följande projektrapporter:

- a) Livsmedelskontroll hos butiker, vård och omsorg och restauranger (dnr 2024-5564)
- b) Uppdaterade miljöbalkstillstånd för tillståndspliktiga verksamheter (inte lantbruk) (dnr 2024-1565)
- c) Nationell strategi för miljöbalktillsyn med fokusområde Energihushållning (dnr 2025-974)
- d) Miljötillsyn hos kemisk industri och verkstadsindustri (dnr 2024-6990)

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

Redovisning av delegationsbeslut

Miljönämnden har tagit del av en lista med de beslut som miljökontoret har fattat på nämndens delegation under januari 2025.

Bilaga

Lista med delegationsbeslut från januari 2025

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

Övriga frågor

- Michael Nimstad (M) ställer en fråga om ändrade regler för eldning av trädgårdsavfall.
- Knut Indebetou (M) ställer en fråga om hantering av tomter med skrot på i Hjo kommun.

Protokollet är signerat digitalt av:

Mikael Wendt och Lena Åberg

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

Signed by: MIKAEL WENDT

Date: 2025-02-28 17:51:44

BankID refno: 01954d78-8364-7c4a-aa6c-053328698ad6

Ordförande i Miljönämnden östra Skaraborg: Mikael
Wendt

Signed by: LENA ÅBERG

Date: 2025-03-03 09:08:06

BankID refno: 01955b0c-3100-7908-95b6-988e89a93642

Andre vice ordförande i Miljönämnden östra
Skaraborg: Lena Åberg

Signed by: ELEONOR DAAG

Date: 2025-03-03 09:45:44

BankID refno: 01955b2e-9d47-71ca-962c-242ce9e2774b

Miljösekreterare: Eleonor Daag